

# TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici štev. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 1. januarja 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 1.

## Ob novem letu!

Bilanca jubilarnega leta ni razveseljiva. Izgledi, ki se nam odpirajo za bodoče leto, so nejasni in nas morajo vse navdajati s skrbjo. Težka državno-politična kriza, ki je dosegla v drugi polovici 1928. leta svojo kulminacijo, kaže svoje posledice vedno močnejše tudi na gospodarskem polju. Inozemsko posojilo, od katerega smo spomlad pričakovali, da bo prineslo novega poleta v naše gospodarsko življenje, se je izjalovilo in vsa nujno potrebna javna dela, ki so se namerala s tem denarjem izvršiti, so odgodena na nedoločen čas. To zadeva težko tudi Slovenijo ne samo glede gradnje novih železniških zvez s Primorjem, marveč tudi pri vseh ostalih javnih delih.

Izvoz naših agrarnih proizvodov zadeva medtem na vedno težje ovire in vrednost našega izvoza beleži, kljub povečani količini pri stabilnem dinarju, stalno nazadovanje. Naše vinogradništvo se nahaja v težki krizi in tudi našemu živinorejstvu se bližajo težki časi, ki zahtevajo v marsičem nove gospodarske orijentacije. Hmeljarstvo, ki je bilo prejšnja leta najrentabilnejša panoga poljedelske produkcije, je vsled desorganizacije v popolni deruti, ker izkupiček za prodani hmelj ne krije niti produkcijskih stroškov.

Pri trgovinskih pogajanjih se zahteva od nas neprimerno večje popuste pri industrijskih carinah, kakor pa so ugodnosti, ki bi jih mogli doseči za naš izvoz. Ekonomsko delovanje Društva narodov v Ženevi tudi žal ne vzbuja posebnih nad na zboljšanje položaja, marveč gre nasprotno velik del sklepov na rovaš naših interesov.

Napori, da se zmanjša državni proračun, so ostali brezuspešni. Redukcije, ki jih je povzročilo črtanje raznih kreditov v proračunu, gredo, kakor smo imeli opetovano priliko podrobneje razmotrivati, v mnogem oziru na škodo rednemu poslovanju državnih gospodarskih naprav in državnih oblasti ter povzročajo pridobitnim krogom več škode ko koristi. Izenačenje davkov ne predstavlja za trgovstvo in obrtništvo nikake olajšave in pridobitve, ker bodo bremena skupno z avtonomnimi dokladami za pridobitne kroge celo občutnejša nego doslej. Pri tem nas pa čaka v bodočem letu še povečanje železniških tarif, ki bo znatno vplivalo na celokupen kupčijski promet. Državni proračun gre v sedanjih višini daleč preko meje razumne in dopustne davčne obremenitve našega gospodarstva in se v tej višini in obliki ne bo mogel obdržati. Pri oblastnih proračunih je sicer opaziti nekoliko konsolidacije, vendar povzročajo mnoge davščine, predvsem pa neenakost teh davščin gospodarstvu velike težkoče.

Najtemnejša točka v vsem pa je brezizgledna politična borba, ki se vo-

di z vedno bolj poostreno agresivnostjo, a v kateri mirno gospodarsko delo ne more uspevati. Ta borba vnaša v poslovne kroge negotovost, rezerviranost in previdnost in le še povečuje mrtvilo, ki davi gospodarsko delo. Ta borba ogroža vse napore in požrtvovalnost dobrih gospodarjev in iskrenih patrijotov, obrezuspešuje vsa prizadevanja gospodarskih korporacij in organizacij. Bil bi skrajni čas, da najdemo izhod iz te zadušljive atmosfere, ki nas razjedinja v notranjosti države in ubija naš ugled in odporno moč ter upoštevanje na zunaj, v ve-

likem narodnem svetu. Ko stopamo čez prag novega leta, imamo zato samo eno iskreno željo, da nam prinese novo leto premirje v tej notranji borbi, da preneha kriza pameti, ki ogroža velike pridobitve, ki so bile tako težko kupljene z milijoni dragocenih življenj. Ne vdajamo se nikakomu pretiranemu optimizmu, z vso skepsno motrimo položaj, vendar je naše trdno upanje, da bo v novem letu pričela nova era v skupnem življenju treh bratov jugoslovanskega naroda, lepša, mirnejša in srečnejša od prvega desetletja naše zajednice.



Srečno in veselo Novo leto vsem prijateljem „Trgovskega lista“ želita uredništvo in uprava.



Anton Krejči, Ruše pri Mariboru:

### Industrija v mariborski oblasti.

Prvi predpogoji za ustanovitev industrije so: dobro železniško omrežje, v bližini se nahajajoča in po ceni ter v vsaki množini razpoložljiva pogonska sila, v bližini se nahajajoči zakladi sirovin, ki sicer ne prenesajo večje vozarine, zadostne in vporabljive delavske moči in končno še drugi pogoji, ki so potrebni za uspešen razvoj industrije.

Ako vzamemo vse te pogoje v pretres, lahko mirno rečemo, da ni nobeden del naše velike kraljevine tako predistiniran za razvoj in ustvarjanje industrije, kakor ravno mariborska oblast.

V mariborski oblasti imamo glavno dvtirno progo prejšnje južne železnice; imamo dalje železnico v dravski dolini od Maribora do Celovca; v Dravogradu veže nadalje železnica po savinjski dolini dravsko dolino s Celjem, potem imamo še železnico od Pragerskega proti Ogrski. K mariborski oblasti še lahko prištejemo tudi železnico od Zidanega mosta v Zagreb, ter dobimo v kratkem še zvezo od Grobelnega čez Rogaško Slatino v Zagreb.

Železnice v mariborski oblasti so z malimi izjemami v zelo dobrem stanju in lahko trdim, da ni v nobeni drugi oblasti toliko in tako dobro zgrajenih industrijskih tirov, kakor ravno v mariborski oblasti.

V mariborski oblasti se nahaja največja elektrarna v naši državi in ena največjih v celi Evropi, to je Elektrarna Fala. Ta elektrarna razpolaga že danes z obsežnim omrežjem daljnovodov, ki segajo od Fale do Trbovelj na eni strani in do Prekmurja ter Varaždina na drugi strani. Z lastnimi daljnovodi je priključena na Falo kot ogromni konzument električnega toka Tvornica za dušik v Rušah, priključena pa so na njeno omrežje tudi skoraj vsa druga večja industrijska podjetja mariborske ter deloma ljubljanske oblasti, katera nimajo lastne vodne sile.

Razven te vele-elektarne obstoja v dravski dolini cela vrsta manjših izkoriščenih vodnih sil, tako n. pr. v Rušah, v Št. Lovrencu na Pohorju, v Muti, v Vuhredu, v Ribnici, v Breznem itd.

Vodnim centralam v dravski dolini se pridružujejo še one v mislinjski in savinjski dolini ter ob drugih manj pomembnih vodah. Poleg tega dobro izkoriščenega »belega premoga« je mariborska oblast še tudi bogata na ležiščih premoga, tako da razpolaga skoraj s celo množino premoga, ki ga rabi v svojem področju.

Z izkoriščanjem lignita v kalorični moderno zgrajeni električni centrali v Velenju se odpirajo novi vidiki za elektrifikacijo industrije.

S tem, da so nastanjeni v mariborski oblasti mnogoštevilni mali posestniki in viničarji, vsi z mnogobrojnimi družinami, zlasti z mnogimi otroci, ne primanjkuje v mariborski oblasti delavskih moči, tako da je vedno dobiti zadostno število delavcev. Delavec v mariborski oblasti je čvrst in spreten, pri tem se poprime rad vsakega dela ter ga ni težko naučiti specialnih industrijskih del.

Stara industrija nam je vzgojila celo vrsto prvorazrednih profesionalistov. Tako se rekrutirajo kovači iz mnogobrojnih že preko 50 let in več obstoječih kovačij za izdelavo kos, srpov, motik in krampov (Št. Lovrenc na Pohorju, Ruše). Kovinarske profesionaliste je vzgojila pred vsem delavnica bivše južne železnice. Cela generacija livarjev izhaja iz že dolgo obstoječih livaren (Muta, Štore). Razven teh pa ima mariborska oblast še posebej lastne strokovnjake za jeklo (Guštanj-Ravne) za dobivanje in predelavo svinca (Mežica), za valjanje in obdelavo bakra (Slov. Bistrica), posebej še za izdelavo bakrenih in medenih žic ter žičnih izolacij (Maribor). Končno naj omenimo še specialiste, ki nam jih je vzgojila cinkarna v Celju; Celje nam daje tudi strokovnjake za pločevino.

Profesionalisti mizarji, tesarji in žagarji izhajajo iz bogate lesne industrije, ki črpa svojo moč iz naravnih zakladov Pohorja in v gozdih savinjske doline.

Elektrifikacija oblasti je sama po sebi dala mnogobrojne strokovnjake na polju električne instalacije ter dobre monterje.

Razven teh kovinskih in lesnih profesionalistov ter elektrotehnikov moramo še omeniti posamezne specialne stroke, ki so v mariborski oblasti dobro zastopane. So to pred vsem kožna industrija (Šoštanj, Konjice, Maribor), mnogobrojne opekarne (mariborska okolica, Račje, Pragersko),

posebej še tovarna za izdelavo šamotne opeke (Štore), industrija za izdelavo pločevinastih izdelkov in za emajliranje teh posod (Celje, Maribor) ter končno še mlada tekstilna industrija (predilnice in tkalnice ter trikotaza v Mariboru). Omeniti moramo tudi papirno industrijo v zvezi s kartonažnimi izdelki ter celo vrsto kemičnih podjetij. Vse te industrije so vzgojile celo vrsto dobrih in zanesljivih strokovnjakov in so v znatni meri skrbne za to, da ima mariborska oblast dovoljno število tudi v raznih specialnih strokah izučeni delavcev in strokovnjakov na razpolago.

Čeprav so dani vsi predpogoji za uspešen razvoj industrije v mariborski oblasti, manjka vendar na odločilnih mestih pravo razumevanje za to, kako velikega pomena je prav v tej oblasti industrija, katera dá živež in dober zaslužek mnogoštevilnim siromašnim slojem. Industrija je predpogoj za obstanek malih trgovin in obrtov in ona tvori davčno moč države, okraja in občine. Bilo bi torej potrebno z večjim razumevanjem, da se gleda na številke, ki kažejo, koliko daje industrija za državo in avtonomne oblasti, kako velike so njene davkatve za socialne ustanove, kako velike so plače in mezde, od katerih ostane skoraj vse v oblasti v prid trgovini, obrti in splošnim interesom.

Žalibog se najdejo danes še vedno ljudje, ki smatrajo industrijo za neko vrsto nadloge, ali pa smatrajo, da se naj industrija v davčnih ozirih izkorišča do zadnjega. Bilo bi mnogo umestnejše, če bi se ti skupno z industrijo posvetoval o tem, kako naj se neguje že obstoječa, kako naj se najde pogoje za ustvarjanje nove, ter razširjenje že obstoječe industrije.

Mislím, da ni za nobeno drugo oblast v naši državi tako nujno potrebno, da se izda poseben oblastni zakon o pospeševanju industrije, kakor baš za mariborsko. Z vso skrbjo bi morala prav ta oblast negovati industrijo, za katere razvoj so dani vsi naravni pogoji. Oblast bi morala predvsem dokazati, da ima največ smisla za industrijo, ki tvori podlago za dobrobit širokih slojev in podlago njenega gospodarstva.

Če se bo to enkrat uvidelo, potem ne bo dolgo trajalo, da se bo z zgradbo še ene ali morebiti dveh že projektiranih stopenj za izkoriščanje Drave, ustvarilo novo privlačno moč za nove industrije. Za zgradbo tako obširne elektrifikacije so pa potrebne ogromne vsote, s katerimi naša država ne razpolaga. Omogočiti se mora zato dotok tujega kapitala, ki se bo mogel privabiti edinole tedaj, če bodo dana zadostna jamstva, da bo mogel delati v miru ter da se mu ni bati, da se mu prekrižajo vse kalkulacije z nepredvidnimi zakoni in naredbami.

Mariborska oblast se mora smatrati za izrazito industrijski okraj. Naša želja je, živeti z vsemi, posebno pa z oblastjo v najlepši slogi. Ne zahtevamo dosti od oblasti, vse kar želimo je, da se nas pustí mirno delovati in da se vpoštevá, da je industrija ne samo potrebna, marveč tudi koristna, in to ne samo za tiste, kateri imajo v industriji naložen svoj kapital, marveč še v veliko večji meri za tisoče in tisoče malih ljudi, ki dobro vedo, da bi bil za mariborsko oblast največji udarec, če prične njena industrija hirati in če se odvráča ljudi ki so pripravljeni obstoječo industrijo širiti in nuditi pogoje za ustvaritev nove.



## Finančna vprašanja v letu 1928.

Ako na pragu novega leta pogledamo nazaj v potekajoče leto, ne moremo utajiti dejstva, da je finančna uprava v letu 1928 pokazala mnogo inicijative za enotno zakonodajo in enotno ureditev državnih davkov in da je dokazala, da ima vsaj dobro voljo zadovoljivo urediti vsa vprašanja, ki se tičejo davkov, davščin in dajatev, na katerih sloni medsebojno materijelno razmerje države in državljanov.

Glavno delo v tej smeri znači zakon o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928, s katerim so se izenačili neposredni davki za vse dele naše države. Način, kako se je izenačenje izvedlo, sicer gospodarskih krogov v Sloveniji ne more v polni meri zadovoljiti, ker kaže gotove ostrine, katere bo treba odpraviti, da se prepričijo preobremenitve davkoplačevalcev, ki naj plačujejo pridobitino. Težka je nova zgradarina in visoka je tudi rentnina. Praksa bo tekoma leta 1929. brezdvomno pokazala, da je noveliranje zakona nujno potrebno. Finančna uprava je bila pri določanju davčnih meril pretirano pesimistična in jih je določila vsled tega jako visoko. Že prva odmera bo gotovo pokazala, da so davčna merila previsoka in da se morejo brez škode za ravnovesje državnega proračuna primerno znižati na znosno izmero.

Sporodno z uveljavljenjem zakona o neposrednih davkih se celotna finančna uprava docela reorganizira v smeri decentralizacije, ki naj nudi garancije za enakomerno izvajanje davčnih zakonov. Tudi ta reorganizacija ima svoje gotove napake, katerih bi se brez škode mogla znebiti. Predvsem smatramo za pogrešno, da naj družbeni davek v prvi instanci odmerja finančna direkcija, o pritožbah pa naj odloča kot druga instanca ministrstvo samo. Tudi sicer je delokrog bodočih finančnih direktij preveč omejen. Reforma finančne uprave bi bila veliko zadovoljivejša, ako bi šla v smeri decentralizacije še en korak naprej in odkazala finančnim direktijam izdatnejši delokrog že v interesu službe in tudi v interesu prebivalstva, da mu prihrani mnogo dragih intervencij v centrali, katere so sedaj potrebne za dosego nujne rešitve različnih neodložljivih zadev.

Letošnje leto je finančna uprava izdelala načrt enotnega trošarinskega zakona, ki je v splošnem zadovoljiv, ako bo pri definitivni redakciji upoštevala bistvene izpreminjevalne predloge, katere so stavili gospodarski krogi. Glavno je, da je že v načrtu zadovoljivo urejeno vprašanje proste žganjkuhe, ki povzroča legalni trgovini veliko, nepošteno konkurenco. Seveda bo treba vsaj nekoliko znižati tudi izmero trošarine za posamezne trošarinske predmete, ker je v nameravani izmeri brez dvoma preostra.

Tudi reforma taksne zakonodaje je

v pretečenem letu napredovala. Ministrstvo je zbralo material za reformo in ga že toliko obdelalo, da je vsaj najtrši del, to je za sodne takse, že izdelalo načrt novele in jo predložilo Narodni skupščini. To kaže, da hoče finančna uprava izvesti reformo v partijah, proti čemur nimamo pomislekov, dasi smo mnenja, da bi bilo vsakakor umestnejše, da se vsa reforma naenkrat izvede ali vsaj raztegne tudi na nekatere ostale takse, ki so najobčutnejše, na primer na točilne takse.

Tekom leta 1928 se je pokazala tudi nujna potreba za reformo monopolne zakonodaje. Posebno je težnje po tej reformi vzbudila nepraktična ureditev preskrbe prebivalstva s soljo. Po vesteh, ki so prodrle v našo javnost, monopolna uprava sama uvideva potrebo, da na novo uredi zakon o monopolih in je že naročila posebni komisiji, da izdelava načrt enotnega zakona o monopolih. Glasilo udruženja monopolnih uradnikov je že pred meseci poročalo, da se izdelava načrta tega zakona bliža že koncu in da ni dvoma, da bo novi zakon zadovoljil v polni meri interese države in posameznikov. Upajmo, da se bo ta obljuba izpolnila.

V finančnem oziru se nadalje še ni nikdar tako pogrešalo zakonite ureditve financ samouprave kakor leta 1928. Doklada na doklado, davščina na davščino se brez ozira na plačilno zmožnost nalaga ravno gospodarskim krogom. Peza samoupravne obremenitve je dala gospodarskim krogom v letu 1928 ponovno povod za zahtevo, da se samoupravne finance uredijo zakonitim putem, da se z zakonom določi, kakšne samostojne davščine smejo nalagati samouprave, do katerega odstotka smejo iti z dokladami na direktne davke itd. Po naših informacijah je izdelava načrta takega zakona že precej napredovala. Izdeluje ga načelnik ministrstva financ g. Tosič, ki že več let vodi samoupravni oddelek generalne direkcije državnega računovodstva in ima torej ravno v tem oziru že dragocene izkušnje, katere bo mogel s pridom porabiti pri zakoniti ureditvi tega važnega vprašanja.

Prizadevanje finančne uprave v letu 1928. v legislativnem oziru je hvalevredno. Daje nam upanje, da se bodo v doglednem času kolikor toliko zadovoljivo uredila razna pereča vprašanja gospodarskega značaja. V finančni upravi veje svež duh z obsežno inicijativo, ki si pred važnimi gospodarskimi vprašanji ne zapira oči, ampak jih proučava in jih po možnosti izkuša urediti v obojestranskem interesu države in državljanov. Vsled tega ne izgubljam upanja, da se ji posreči doseči znosno zlato sredo tudi pri bodočem noveliranju zakona o neposrednih davkih in da bo tudi omenjene zakonske načrte prilagodila vsaj najvažnejšim interesom gospodarskih krogov.

## Blagovni promet na naših železnicah.

Po zadnji statistiki, ki jo je objavila Generalna direkcija državnih železnic, je znašal na celokupni mreži naše države blagovni promet 21 milijonov 427.268 ton in 2.435.431.701 tonskih kilometrov, tako, da pride na 1 tona blaga 113 km prevožene poti. Največjo tonažo izkazuje ljubljanska direkcija s 5-6 milijona ton, dočim je po tonskih kilometrih na predzadnjem mestu. Najjačji blagovni promet v celi državi je bil na progi Št. 11—Ljubljana—Rakek in je dosegel 41 milijona ton. Ta proga beleži tudi največje število in sicer 245 milijonov tonskih kilometrov. Med nakladalnimi postajami ima v celi državi največjo tonažo postaja Trbovlje, ki naklada letno 540.000 ton blaga, na drugem mestu je Subotica, ki pa doseže komaj 290.000 ton, a na tretjem so Vinkovci s 184.000 tonami. Na področju ljubljanske direkcije imajo nad 50.000 ton letne tonaže sledeče postaje:

Zagorje	134.000 ton
Ljubljana gl. kol.	107.000 ton
Savski Brestovac	90.000 ton
Velenje	86.000 ton
Celje	77.000 ton
Maribor	57.000 ton
Rakek	56.000 ton
Prevalje	56.000 ton
Št. Janž na Dol.	50.000 ton

Povprečna mesečna tonaža znaša v ljubljanski direkciji 469.867 ton odnosno dnevno 15.662 ton, dočim dosega v beograjski direkciji mesečna tonaža komaj 194.123 ton odnosno dnevna tonaža 6.471 ton, torej niti polovice tonaže ljubljanske direkcije. Od celokupne tonaže pripade v naši državi 24% na les, 15% na premog, 6% na koruzo, 5-7% na sladkorno repo, 3-8% na pšenico, 3-4% na opeko, 3% na moko, 2% na sladkor, 1-7% na kamenje in 1-6% na železo.

Pri ljubljanski direkciji odpade na les 1194-7 tisoč ton ali 26-66%. V premožu zavzema prvo mesto ljubljanska direkcija s 1153-9 tisoč ton ali 41%. V koruzi stojimo na drugem mestu z 297-7 tisoč ton ali 26-46%. Istotako tudi pri pšenici s 146 tisoč ton ali 20-6% in pri moki 116-4 tisoč ton ali 20-56%. V železu zavzemamo zopet prvo mesto s 170 tisoč tonami ali 57-31%.

Ako si predočimo prednje številke, si lahko vsakdo sam na prstih izračuna, kakšne škode je trpela naša lesna trgovina, ko ji poleti po cele mesece ni bil dostavljen niti en vagon za prevoz lesa in s kakšnimi neprilicami se mora boriti uprava premogovnikov, ko so ji v poletnih mesecih dostavili komaj eno četrtino vagonov, ki so potrebni za prevoz normalnih kontingentov premoga.

\* \* \*

## Prijateljem „Trgovskega lista“!

Ob prehodu iz starega v novo leto se obračamo še enkrat na vse prijatelje našega lista s prošnjo, da listu pridobivajo novih naročnikov in sohrudnikov. S samozavestjo stopimo čez prag novega leta, saj če pogledamo v preteklo leto nazaj, moramo priznati, da je prineslo našemu listu vendar nekaj uspehov. »Trgovski list« se je v prošlem letu krepko razvil in uveljavil, svojo misijo je vršil v najtežavnejših prilikah odločno in smoteno. V novem letu pa hoče svoje delo poglobiti, skušal bo vršiti vse naloge še odločneje, da poslani resnični, pa tudi močan glasnik želji in zahtev slovenskega trgovca, obrtnika in industrijalca. V te svrhe mora pritegniti nase novih sil, pridobiti mora tudi one gospodarje, ki so doslej z neko skepsjo in pesimizmom motrili naše delo, ki niso hoteli iz katerihkoli ozirih doprinesiti niti najmanjše žrtve za skupne interese stanu, kateremu pripadajo. Kakor je vsako stanovsko glasilo zrcalo, ki nudi najzanesljivejšo sliko razvojne stopnje stanu, čegar interese zaslopa, tako naj bi bil tudi »Trgovski list« resničen dokument ne samo gospodarskega, kulturnega in socialnega nivoja slovenskega gospodarja, ampak tudi dokument njegove samozavesti in zrelosti. Položaj slovenskega trgovca, obrtnika in industrijalca ni ugoden; je že pač tako, da se pri nas lepe najhujše onega, ki nosi v državi največja bremena. Toda če nismo še obupali nad svojimi močmi in nočemo dopustiti, da se nas popolnoma vduši, ne smemo čakati na dogodke s prekrizanimi rokami. Težko grešijo nad svojim stanom vsi, kateri mirno gledajo, kako se žrtvujejo v težki borbi za skupne interese le še redki vodniki in borci. V borbo moramo poseči vsi, vsak po svojih močeh. Če ne moremo ali nočemo stopiti v obrambo svojih interesov na javno tribuno, moramo pa vsaj z neznačno gesto pokazati, da podpiramo one, ki na tej tribuni javno nastopajo v zaščito in obrambo naših interesov. Ne zahteva se mnogo, toda če bi tej svoji svetli dolžnosti zadoslili vsi, bi se danes pač drugače gledalo in presojava naše želje in zahteve. Zato prosimo vse prijatelje in sohrudnike, da nam tudi v bodoče pomagajo, da predvsem pridobivajo »Trgovskemu listu« novih naročnikov, ker le v tem je dano tudi najzanesljivejše jamstvo za uspeh naše borbe.

## Kako se bo vršila prodaja vžigalic v januarju 1929.

Poleg izdelovanja vžigalic je po dogovoru z Monopolno upravo poverjena trustu S. T. A. B. (Svenska Tendarstik Aktien-Bolaget) tudi njih prodaja. Zato nas bo zanimal način, kako bo trust to prodajo organiziral. Monopolna uprava je vršila prodajo vžigalic tako kot prodajo drugih monopolnih predmetov, preko velikih in preko malih prodajalcev, ki so dobivali blago iz skladišč uprave. V dogovoru ni nikjer direktno fiksirano, da se mora obdržati dosedanji način prodaje; v tem oziru veže dogovor trustu roke samo z detaljno določbo glede odstotkov velikim in malim prodajalcem.

Te dni je pričel S. T. A. B. organizirati prodajo vžigalic. Ministrstvu trgovine in industrije so predložena v odobrenje pravila delniške družbe z imenom »Jugoslovanska vžigalična družba« (Jugoslovensko žičično društvo). Glavnica družbe znaša 1 milijon dinarjev, njene delnice ostanejo v rokah trusta. Družba, ki v bistvu ni

nič drugega kot prodajna organizacija trusta in ki dobi od Monopolne uprave prodajo vžigalic, prične delovati s 1. januarjem 1929.

V zvezi z organizacijo bodo zgradili v Skoplju veliko moderno skladišče in pozneje tudi druga taka skladišča v gospodarskih središčih, preko katerih bo družba vršila prodajo vžigalic.

Prva reforma glede fabrikacije bo ta, da se provizorno ukine proizvajanje voščenenih vžigalic v tovarni Drava ter da se namesto tega uvedejo nove luksuzne ambalaže, v obliki malega portfelja, kojih cena bo neznatno višja od cene običajnih vžigalic.



## Delniške družbe v Sloveniji.

Prva delniška družba v Sloveniji je bila ustanovljena leta 1863; deset let nato jih je bilo že devet. Leta 1918 jih je bilo tik pred prevratom šele 19, njih delniška glavnica je znašala 21 milijonov zlatih kron. Na koncu leta 1925 so jih našli 84, od kojih jih je zašlo 9 v težkoče. Na koncu leta 1926 jih vidimo 76 z glavnico 491-7 mil. dinarjev in z rezervnimi zakladi 86-1 milijonov dinarjev. Štirinajst delniških družb je razpolagalo z osnovno glavnico nad 5 mil. dinarjev in so imele skupaj nad 79-8% glavnice vseh družb. Dividendo je razdelilo leta 1919 14 družb, 1. 1920 23, 1921 34, 1922 42, 1923 46, 1924 36, 1925 32, 1926 28; druge so bile brez dividend. Po statistiki ljubljanske Zbornice za trgovino, obrt in industrijo (glej tudi zbornično izdanje »Prispevki h gospodarski statistiki 1927«, koje je uredil generalni tajnik gosp. dr. Fran Windischer!) je znašalo 1. junija 1928 število delniških družb v Sloveniji 97, to je takih, ki so imele sedež v Sloveniji. 31 v Sloveniji delujočih

družb je imelo svoj sedež izven Slovenije, 5 izven Jugoslavije. Družbe s sedežem v Sloveniji so imele pri svoji ustanovitvi osnovno glavnico 157 milijonov 631.000 dinarjev; sedaj obstoji njih delniška glavnica iz 557 milijonov dinarjev. Družbe s sedežem izven Slovenije so imele ob ustanovitvi 244 milijonov dinarjev osnovne glavnice, sedaj (to je 1. junija 1928) znaša njih delniška glavnica 909 milijonov dinarjev. Družbe slednjije, ki imajo svoj sedež izven Jugoslavije, so imele ob ustanovitvi 13-5 mil. dinarjev in 2 milijona 130.000 angl. funtov osnovne glavnice, 1. junija 1928 pa delniško glavnico v znesku 3.970.000 šilingov, 2.130.000 funtov in 210 milijonov Kč.





J. Zadavec, Središče:

### Naša bilanca.

Kot merilo za finančno moč države v splošnem, smatramo stabilnost valute, kot nosilko tega merila pa gospodarsko udejstvovanje v notranjosti in na zunaj. Je to udejstvovanje aktivno, to se pravi, prekaša izvoz vrednost uvoženega blaga, potem kaže gospodarski barometer države na lepo vreme, v nasprotnem slučaju reimo, da je gospodarstvo pasivno, da se več uvaža kot izvaža, takrat pa je gospodarsko stanje bolno, podpore potrebno. Ni moj namen, da preiskujem vzroke aktivnosti in pasivnosti naše trgovske bilance, saj jih je iskati edinole v slabem našem narodnem gospodarstvu in saj so vsi vzroki tako mnogovrstni, da se izražajo ne samo v momentih hirajočega notranjega državnega dela, ampak tudi v veliki, rekel bi odločilni meri v gospodarski politiki napram sosednim državam.

Naj se posamezne države, odnosno posamezni deli držav omejujejo kakorkoli in naj se tudi obdajo s kitajskim zidom, nepobitno dejstvo ostane vedno načelni zakon povpraševanja in ponudbe. To načelo je regulator za premikanje gospodarskega dela, je manometer, ki vedno prenaša fluktuacije gospodarskih valov od zemlje do zemlje, od države v državo, od kraja v kraj. Slično političnim dogodkom, ki v svoji nezadržljivi nasilstveni poti drvé mimo vsega zdravega in pametnega, so skušale tudi v gospodarskem življenju včasih višje sile ustaviti za manj ali več časa načelo ponudbe in povpraševanja, toda evolucija časa jih je potisnila nazaj tja, kjer dominira edino prava in zdrava prosta konkurenca.

Jasno je, da mora biti podlaga prosti konkurenca pametna državna notranja in zunanja politika. Brez te bi se nam godilo kakor onim, ki so se v lastnem zlatu zadušili. Zdi se mi, da so naše trgovske pogodbe od leta do leta slabše, da je naša trgovska bilanca od leta do leta pasivnejša. Na žalost se je izkazalo, da tudi v tekočem letu ni pričakovati izboljšanja, nasprotno, da si smemo že kot božičnico obljubljeni poslabšanje razmer. Te okolnosti gotovo niso razveseljive. Če tudi že se bliža 12. ura, vendar je še čas, da vzbudimo naš politični konfiteor ter da skušamo vsak na svoj način popraviti to, kar so nam žalostne prilike v državi pokvarile. Predvsem nam je poleg skrbstva za dobre in ugodne gospodarske odnose z inozemstvom pomisliti za ozdravljenje notranjih političnih in gospodarskih prilik v državi. Naš novi davčni zakon vsebuje cele knjige krutih krivic, naprtenih na rame pridobitnih slojev trgovstva, obrtništva in industrije. Le primerjajte in prepričajte se, da se je v novi davčni zakonodaji pravično ščitilo kmeta, da se je olajšalo bremena hišnim posestnikom, da pa se je zato neusmiljeno udarilo po obrtniku, trgovcu in industriju. Namesto da nam z odpravo dohodnine odvzamejo bremena, »popetorili« so nam jih ter zlasti šibkejšim našim tovarišem naravnost ogrozili življenjsko eksistenco. Pa to ni bilo dosti. Videč našo ovčje ponižno potrpežljivost, našo mirno in tiho prenašanje vsega, naložili so nam k trnjevi kroni še križ oblastnih doklad.

V Mariboru 50%, v Ljubljani, zdi se mi, 30% bi po mnenju oblastnih gospodov »še« šlo. Zmisel za pridobitne stanove, za njih obstoj in napredek ti gospodi nimajo in če bi ga tudi imeli, ga odklanjajo, naj bi se še tudi kdo našel med njimi, ki pozna naš položaj. Preko naših protestov gredo s posmehom. Namesto da bi se štedilo z dohodki oblasti, namesto da bi doklade pravično porazdelili na različne vrste davkov, jih nalagajo onemu stanu, ki je že po državnem davčnem zakonu najhuje prizadet. Popolnoma nepojmljivo je početje oblasti, ki ima sicer dolžnost, da pospešuje obrt, trgovino in industrijo, a smatra za pravično, če ubijajo onega, ki se je strmeč po modernizaciji svojega obrata, elektrificiral. Enostransko obdačenje električne pogonske sile je neodpustljiv greh

oblastne skupščine. Postavljati obrtnike in industrijce z električnim pogonom v konkurenčno nezmožnost z onim, ki ima parni, vodni ali kak drug pogon, dokazuje kako nepremišljen se delajo proračuni in nalagajo davki.

Kompetentne naše institucije ne pridejo niti do besede. Davki se jim predstavijo čez noč kot že dovršeno dejstvo, tako da noben ugovor ne more več pomagati.

Našo produkcijo se neznošno obremenjuje, medtem ko se v drugih oblastih izhaja z izdatno nižjimi dohodki, medtem ko se druge porazdeljuje pametno in pravično.

Luksus, ki nam ga naša država v obliki socialnega skrbstva privošči,

### Načelstvo gremija trgovcev

Od načelstva Gremija trgovcev smo prejeli:

Leto 1928 je za nami. Nočemo in tudi ne moremo govoriti o sijajnih kupčijah prošlega leta, zlasti ne o poslih neposredno pred božičnimi prazniki. Morda je katera stroka, ki trguje na debelo, s svojimi posli zadovoljna, v splošnem se pa mora ugotoviti, da se nade detajlistov z ozirom na minule praznike, da se bo promet povečal, niso izpolnile. Dejstvo je, da je konzum v prošlem letu znatno padel. Ta ugotovitev nas pa ne sme vznemirjati, kajti pri vsej tej trdoti položaja se kažejo vendar znamenja, da se približujemo, dasi s počasnimi koraki, vendar k ozdravljenju našega gospodarskega življenja. Če je kupna moč našega konzumenta v prošlem letu znatno padla, je v prvi vrsti temu kriv slab položaj uradništva in našega kmeta.

Ljubljanski trgovci so v prošlem letu preživeli občutno krizo. Medsebojna, mestoma ostra konkurenca je prisilila marsikaterega, da je klonil tilnik in izstopil iz naših vrst. Neznosne davčne in tudi druge javne datjave, ki se nalagajo našemu trgovcu, so tako občutne, da bo potrebno tudi v bodoče temu vprašanju posvetiti največjo pozornost. Številni konkurzi, ki so sicer v zadnjem času pokazali neznatno nazadovanje, so nam še vedno živ dokaz, da preživljamo krizo, iz katere ne vidimo še povoljnega izhoda. Potrebno bo, da se v bodoče naše vrste strnejo, da se okrepi medsebojno zaupanje, da naše delo poglobimo ter izločimo iz naših vrst vse, kar ne spada med naše.

Ljubljanski gremij šteje v svojem okolišju preko 1300 trgovcev. To število je jasen dokaz, da je naša organizacija po svojem ustrojstvu zadostno močna tako, da je kot taka tudi v stanju, da lahko v vsakem momentu na merodajnih mestih štiti interese svojih članov. Če pogledamo na delovanje in poslovanje gremijalnega načelstva v prošlem letu, vidimo, da se je načelstvo vsikdar in povsod vztrajno in z uspehom borilo za pravice članstva in ga ščitilo povsod, kjer je videlo, da mu preti oblast z raznimi ukrepi, ki našemu trgovstvu niso povoljni.

Žal moramo ugotoviti, da nima gremijalno načelstvo pri članstvu skoro nikake opore in je pri svojih sklepih navezano zgolj na svojo lastno predvarnost. Res je, da so člani preobloženi s kupčijskimi posli in da nimajo mnogo časa dajati potrebnih informacij načelstvu, zato pa smemo pričakovati, da se baš od strani tistih, ki bi lahko pomagali pri delu, ne bo zabavljalo po kavarnah in gostilnah, češ, da gremijalno načelstvo ne izpolnjuje svojih dolžnosti v zadostni meri. Od več bi bilo omenjati vse uspešne intervencije gremijalnega načelstva oziroma odbora; omenimo naj samo najvažnejše in sicer ureditev delovnega časa, ki je zahtevalo mnogo intenzivnega dela in mnogo truda, da se je merodajne faktorje vsaj deloma prepričalo o utemeljenosti naših zahtev. Opozoriti je tu na stališče pomočniškega zbora, ki ima glasom zakona pri tem vprašanju takorekoč glavno besedo. Znano je, da se je pomočniški zbor postavil na stali-

doprinaša seveda v veliki meri k podraženju naše produkcije, k zastoju našega gospodarskega dela.

Tako se kaže po vsem tem, da smo, če ne pride kmalu do pametnejše in pravičnejše gospodarske politike, na smrt obsojeni. Zdi se mi, da se nam godi, kot onemu, ki se od leta do leta bolj zadolžuje in ki sega v svoji nezmožnosti, da krije obresti, iz obupa po — vrvi.

Zato ne smemo držati križem rok, ampak moramo, zanašajoč se na lastno moč in delo, opozarjati pravčasno na krivice, ki se nam gode, da vsaj za bodočnost preprečimo napade, ki morejo obrtniški, trgovski in industrijski stan s časom popolnoma uničiti.

### v Ljubljani svojim članom.

šče, ki nikakor ni v skladu z zahtevami našega trgovstva in potrebami občinstva. Poleg pomočniškega zbora delujejo tudi še druge nameštenske organizacije z vso silo za tem, da se pri reševanju teh vprašanj upoštevajo edino ali vsaj predvsem zahteve nameštencev. Vse te ovire je treba v zmislu predpisov sporazumno urediti. To pa zahteva, z ozirom na številne zahteve posameznih članov, železnih živcev poleg odgovornosti, ki jo nosi celokupni odbor napram oblasti. Ostalo članstvo tega noče ali ne mara razumeti, zato pa je zabavljanje od strani onih, ki trdijo, da gremij ne dela, neutemeljeno in krivično. Članstvo ne sme pozabiti, da je gremij trgovcev zakonita organizacija, ki je dolžna in mora poslovali v zmislu predpisov, ki jih nalaga obrtni red, preko katerega ne more in ne sme. Člani polagajo premalo pažnje izdatnim zakonom in naredbam. Poglobljajo se premalo v vse predpise, ki jih nalagajo razne oblasti trgovstvu.

Mnogo truda je zahtevala rešitev vprašanja o delavnem času na miklavževo in božično nedeljo. Rešitev tega vprašanja je zahtevala od načelstva mnogo energije, ker so se pomočniški zbor in ostale organizacije nameštencev postavile na odločno stališče, da morajo biti trgovine v teh dneh cel dan zaprte. Vse intervencije pri velikem županu so bile zelo težavne, tako, da je bilo načelstvo primorano obrniti se direktno v Beograd na ministra za socialno politiko, ministra za trgovino in industrijo in jugoslovanski klub. Na intervencijo narodnega poslanca g. Smodeja je načelstvo doseglo, da so bile trgovine v nedeljo pred Božičem vkljub vsem protestom nameštenskih organizacij odprte. Stojimo pred uveljavljenjem nove uredbe. Ne vemo še, kaj nam prinese, upamo pa, da bo vsaj malo boljša od sedanje.

V okvirju gremija se je ustanovilo trgovsko dobrodelno društvo »Pomoč«, ki prav lepo uspeva. V delovnem programu gremija je tudi ustanovitev samostojne bolniške blagajne, katere pravila bo odobrili predstojeci občni zbor. Mnogo dela in odgovornosti povzroča gremijalnemu odboru tudi gremijalna šola in bi se dalo o tem vprašanju mnogo razpravljati. Če se ni moglo tu pa tam ugoditi željam posameznih članov, ni temu krivo načelstvo, ki na številne prošnje in urgence ter okrožnice ne dobi od strani članstva nikakega odgovora. Dolžnost članstva je, da v bodoče posveča gremijalnemu poslovanju večjo pozornost in poroča vse svoje želje, zahteve in nedostatke, ki jih opaža, načelstvu, ki bo skušalo zahtevam ustreči.

Premalo pažnje polaga naše trgovstvo tudi na naše glasilo »Trgovski list«, ki razpravlja o najvažnejših gospodarskih vprašanjih in nas točno informira o vsem, kar je trgovcu potrebno. Žalostno je, da moramo ravno ob zaključku leta ugotoviti dejstvo, da tvori ljubljansko trgovstvo najmanjše število naročnikov svojega stanovskega glasila. Mislimo, da če je trgovec naročen na vse dnevne politične časopise in druge znanstvene revije, da bi prav lahko žrtvoval tudi naročnino za svoje stanovsko glasilo, ki ga v njegovem boju podpira. Če vsak najbednejši rudar podpira svoje

stanovsko glasilo, potem se tudi od trgovca pač lahko zahteva, da je naročnik svojega stanovskega glasila.

Da se povzdigne stanovska zavest ljubljanskega trgovca, se je ustanovil odbor, ki je prevzel nalogo, da zgradi v Ljubljani »Trgovski dom«. Tudi temu vprašanju je gremijalno načelstvo posvetilo vso pozornost in dalo na razpolago vse razpoložljive moči za ureditve tega načrta.

Konečno naj omenimo še, da je načelstvo izvršilo številne intervencije za izboljšanje poštno-prometnih razmer, v davčnih vprašanjih in končno ne smemo pozabiti delovanje odbora pri zgradbi carinskega poslopja in skladišča. Tudi ne bi smeli gg. člani pozabiti, da so bile prav v zadnjem času potrebne številne in uspešne intervencije pri obrtni oblasti, kakor tudi pri policijski direkciji za pregnavanje trgovcev radi prestopkov uredbe o odpiranju in zapiranju. Navedli smo v kratkem nekaj informacij iz načelstvenega delovanja. Pozivamo članstvo, naj v bodoče delovanje gremija bolj podpira in v prihodnjem letu strnimo naše vrste v močno fronto, da nam bo mogoče doseči večje uspehe v procvit in blagor ljubljanskega trgovstva.

Srečno novo leto! želi načelstvo vsem svojim članom!

Sever & Komp., Ljubljana:

### Jedilne gobe v letu 1928.

Leto 1928. je bilo, kar se tiče gob, v kvantitativnem oziru slabo, v kvalitativnem pa dobro. Pridelka je bilo približno ena petina od bogatega leta. Kvaliteta pa je bila izborna. Blago čvrsto, zdravo in nečrvivo. Pomladanska in poletna rast gob je bila — pomladi vsled prevelike mokrote in hladnega vremena, poleti vsled dolge od maja do sredi septembra trajajoče žgoče suše — malenkostna. Tembolj pa so pognale jesenske gobe. Pobrale in posušile so se lahko ob najugodnejšem vremenu. Najbolj produktivni so bili v območju ljubljanske oblasti južni kraji Dolenjskega, v območju mariborske oblasti pa jugovzhodni kraji. Dobro pogodile so gobe tudi v nekaterih krajih na Gorenjskem. Najlepše blago, izredno dobre kvalitete, pa smo dobili iz okoliških krajev nekdanje štajersko-kranjske meje v Posavju. Dobro blago je kmalu privabilo k nam številne inozemske kupce, in to tem več, ker je v sosednih in bližnjih državah letina skoro popolnoma odpovedala. Poleg teh se je oglasilo pomnoženo število interesentov za suhe gobe iz sosedne Italije, ki robo izvažajo in z njo zalagajo prekomorska tržišča, tako osobito Buenos-Aires v Argentini.

Pojavila se je torej za naše producente dokaj ugodna konjunktura in nabiralci gob so prišli vsled zvišanja nakupovalnih cen vrlo na svoj račun. Prodajali so lepo in najlepše blago po Din 100 — in še malo čez za kilogram. Ni treba, da bi posebej govorili o važnosti tega od narave same nam nudenega prirodnega daru. Dejstvo je, da od njega uživajo srednji in revni sloji prebivalstva neprecenljive dobrote, ki jim lajšajo nositi breme težavne materialne eksistence. Odličnega narodno-gospodarskega interesa je torej, da se ta panoga kolikor mogoče favorizira ter da se z vsemi razpoložljivimi sredstvi podpre stremljenje po racionalnem izkoriščanju tega prirodnega produkta. Dejansko je ministrstvo poljoprivrede i voda za povzdigo gobarstva v pokrajinah, kjer nabiranje jedilnih gob doslej ni bilo udomačeno, opetovano podvzelo potrebne korake za pospeševanje te panoge. Ravno tako je časopisje s poučnimi članki pogosto opozorilo narod na važnost gobarstva, in trgovska podjetja so žrtvovala velike vsote za propagando. Želeli je, da tudi krajevna obrtna oblastva pri svojih odredbah kolikor možno uvažujejo potrebo olajšanja prometa s suhimi gobami s stališča smotrenega narodnega gospodarstva. Dokazov pa imamo, da se prav v Ljubljani ta panoga gospodarstva ubija s preveč strogimi, naravnost krivičnimi naredbami.



## Reekspedicija lesa.

Na konferenci pri direkciji državnih železnic v Ljubljani o uredbi reekspedijske ugodnosti za lesne pošiljatve, ki se je vršila dne 22. decembra, je bil dosežen med železniško upravo in predstavniki gospodarskih korporacij popoln sporazum glede pogojev in načina praktične izvedbe reekspedicije za les. Na podlagi tega dogovora dostavila je zbornica za TOI direkciji državnih železnic sledečo izjavo, ki jo radi načelne važnosti za našo izvozno trgovino lema objavljamo v celoti:

Interes eksportne trgovine lesa zahteva, da se omogoči praktično izkoriščanje ugodnosti, predvidene v točki 4/VIII. lokalne tarife, uporabe izvoznih tarif na pošiljatve gradbenega lesa, ki so oddane na prevoz z lokalnimi tovornimi listi in naslovljene na kako obmejno železniško postajo v to svrhu, da se tam pred izvozom iz naše države sortirajo interesentom za vse obmejne postaje, preko katerih se izvažajo les iz pozicij D-11-b in D-22-v, splošno blagovne klasifikacije v inozemstvo. V območju ljubljanske direkcije, iz katere se izvažajo les v Italijo, v Avstrijo in na Madžarsko pridejo toraj obmejne postaje napram vsem trem navedenim državam v poštev; v prvi vrsti seveda obmejne postaje napram Italiji.

V kolikor bi terenske prilike na obmejnih postajah ne dopuščale praktične uporabe ugodnosti iz točke 4/VIII. pogojev za uporabo izvoznih tarif, izjavlja zbornica, da to ne sme biti povod, da bi se naši izvozni trgovini lesa, ki je v eksportnem prometu iz tehničnih in kupčijskih razlogov neobhodno navezana na manipulacijska skladišča, vskratilo pravico uporabe izvoznih tarif za pošiljatve, ki se jih po izvršenem sortiranju hoče izvoziti v inozemstvo. Domača lesna trgovina bi bila v tem primeru postavljena tarifarno v težji konkurenčni položaj kakor inozemski nakupovalec, ki odpremlja nakupljeno blago na podlagi izvoznih tarif do obmejnega prehoda in uživa v sosednih državah reekspedijsko ugodnost. Zato se izjavljamo načeloma, da naj se v takem primeru ugodnost, ki je predvidena za sortiranje lesa v obmejnih postajah, prenese na eno izmed predležočih postaj, ki terensko omogočajo neomejeno izkoriščanje te ugodnosti za vse interesirane stranke v enaki meri. Tak konkreten primer je baš na obmejni postaji Rakek na dvotirni progji Maribor—Ljubljana—Postojna, po kateri se vrši največji izvoz stavbnega lesa.

Postaja Rakek v današnji situaciji ne more zadostiti niti potrebam lokalnih interesentov, ker nima niti zanje dovolj primernih ležarinskih prostorov. Uvaževati je treba, da odpremlja postaja Rakek sama v normalnih razmerah od 5000 do 8000 vagonov lesa letno in da gravitira nanjo ogromno zaledje gozdov, ki se razprostirajo do Čabra in Prezida. Vsled tega se domača trgovina dosedaj ni mogla posluževati na tej glavni progji ugodnosti iz 4/VIII. lokalne tarife, kar je v veliki meri slabšalo naš konkurenčni položaj na italijanskih tržiščih in dajalo maha ekspanzivnosti italijanske lesne importne trgovine v naših krajih. Remedura je bila torej na tej progji najnujnejše potrebna.

Po izjavah interesentov odgovarja svrh reekspedicije na tej progji najbolje postaja Brezovica, v okolju, katere se nahajajo velike nezasedene ploskve, ki so primerne za ležarinske prostore. Tudi bi bila kontrola, ki jo želi imeti železniška uprava nad prometom manipulacijskih skladišč, v tej postaji najlažje izvedljiva, ker ne vodijo na prostore, ki bi prišli za ležarinska skladišča v poštev, nikake odvozne ali dovozne poti, nadalje ker omenjena postaja nima skoro nikakega lastnega nakladalnega prometa v stavbnem lesu in tudi nobene lesne industrije v neposredni bližini.

Glede računanja vozarine stoji zbornica na stališču, da skupna vozarina za les iz pozicij D-11-b in D-22-v od predajne postaje v lokalnem prometu do skladišča za sortiranje v Brezovici

in odtod v ponovni predaji z mednarodnim tovornim listom do Rakeka državne meje ne sme pod nikakim pogojem znašati več kakor znaša vozarina po izvozni tarifi št. 8 odnosno št. 6 pri direktnem izvozu od iste predajne postaje pa do državne meje pri Rakeku.

Zbornici je zato čast predlagati, da naj bi se tovornina za pošiljatve, ki so določene za izvoz in so v svrhu sortiranja naslovljene na reekspedijska skladišča v Brezovici, računala na sledeči način:

Za pretek od predajne postaje do Brezovice se potom kartiranja zaračuna tarifa za razdaljo od predajne postaje do državne meje pri Rakeku, odštevi od nje tovorninski stavek za progo Rakek postaja—Rakek državna meja.

Pri ponovni predaji lesne pošiljatve v Brezovici pa naj se za progo Brezovica—Rakek državna meja zaračunava znesek, ki velja za prevoz blaga s postaje Rakek do Rakek državna meja. Na ta način bi bilo vzpostavljeno ravnotežje med domačo in inozemsko lesno trgovino. Razume se, da velja to le za tovrne pošiljatve v celovagonskih tovorih in pri plačanju vozarine za najmanj 10.000 kg po vagonu in tovornem listu v zmislu odredb, ki veljajo za izvozne tarife št. 6 in št. 8.

Reekspedijska ugodnost naj velja za vse stranke, ki imajo odnosno bodo imele ležarinska skladišča na omejenih postaji. Izdajanje tozadevnih odobrenj, kakor tudi vsa ostala administrativna agenda, ki so v zvezi z reekspedicijo, naj se poveri oblastni direkciji državnih železnic v Ljubljani.

Zbornica predlaga, da železniška uprava glede ograditve skladišč ne stavi posebnih zahtev, marveč da se zadovolji z enostavno ograjo. Zgradbo dovlačilnic na skladišča naj se prepusti prosti volji interesiranih strank. Promet z reekspedijskimi skladišči naj se ne veže na formalnosti, ki bi ovirale promet in podraževale poslovanje.

Glede roka, v katerem se ima izvršiti ponovna predaja lesa za izvoz, opozarja zbornica direkcijo, da v določbah lokalne tarife 4/VIII. ni predviden v tem oziru nikak rok in bi vsaka uvedba roka pomenila torej utesnitev sedaj veljavnih tarifnih odredb. Ako se pa kljub temu name-rava uvesti tak rok, izjavlja zbornica, da bi moral znašati pri sedanjih nestalnih prilikah v lesni trgovini najmanj eno leto dni, ker je skoro šest mesecev v letu v gradbenem oziru mrtva sezona in ker je gradbena aktivnost ter ž njo v zvezi konsum stavbnega lesa odvisen od raznih nepredvidnih uplivov in se po izkustvu zadnjih let opetovano dogaja, da ostanejo razne partije lesa mnogo preko enega leta na skladiščih, predno se nudi prilika, da se jih sploh more vnovčiti.

Zato predlaga zbornica, da se predvidi tudi možnost podaljšanja reekspedijskega roka v izrednih prilikah preko enega leta in da se pooblasti železniško direkcijo, da po zaslišanju trgovske zbornice strankam neposredno izda tako dovoljenje.

Glede reekspedijske pristojbine, ki jo namerava po prejetih informacijah pobirati železniška uprava pri ponovni predaji pošiljatev lesa v reekspedijski postaji, izjavlja zbornica, da je treba pri odmeri te pristojbine imeti pred očmi, da bo z uvedbo te takse tarifarno izjednačenje domače in inozemske trgovine zopet na škodo domače trgovine porušeno.

Vsled tega priporočja pri odmeri reekspedijske pristojbine skrajno previdnost. Po našem mišljenju naj bi reekspedijska pristojbina ne pressegala vsote 20 Din.

Da se izogonejo i stranke kakor tudi železniška uprava nepotrebnim reklamacijam in prepiski, bi bilo praktično, da se za celo območje ljubljanske direkcije izdela za reekspedijsko postajo Brezovica reekspedijska tarifa, da bi železniški eksekutivni organi glede zaračunavanja vozarin za lesne pošiljatve ne bili v neprilikah in v negotovosti. Za reekspedijsko postajo na Brezovici prihajajo predvsem v poštev vse postaje, počeniši od Tržiča in od Kranja na gorenjski železnici do Ljubljane, nadalje od Kočevja in od Uršnih sel na dolenskih železnicah v smeri proti Ljubljani, končno vse postaje kamniške proge, postaje glavne proge od Maribora do Brezovice, postaje rogaške železnice ter železnice Dravograd Meža—Velenje—Celje in Dravograd Meža—Maribor. Z ozirom na to, da se nahaja velik del gozdne posesti v lasti malih kmetov, te tarife ni mogoče omejiti na malo število postaj, ker bi bili potem mali posestniki, ki gravitirajo na razne postaje navedenih prog, nadalje vsi iz širšega okoliša potem izključeni od te ugodnosti za male količine nekoliko vagonov stabnega lesa, ki jih letno prodajo domačim veletrgovcem, kar bi samoumevno občutno pritiskalo na ceno blaga. Drugi razlog pa je ta, da izvozne tarife št. 6 in št. 8, za katerih praktično uporabo v predmetnem primeru pravzaprav gre, niso omejene na določeno število postaj, marveč veljajo od vseh postaj do vseh obmejnih postaj in obmejnih prehodov. Zato bi utesnitev veljavnosti teh tarif bila neumestna in gospodarsko kvarna.

Končno je zbornici čast zaprositi direkcijo, da odstopi od absolutne prepovedi vračanja lesa iz reekspedijskih skladišč in njegove uporabe v druge svrhe. Gre tu za popolnoma izjemne primere, ki lahko nastopijo in ki se, kakor izkušnja kaže, tudi faktično dogajajo. Nastaja namreč možnost, da gotovih partij debelega stavbnega lesa odnosno gotovih dimenzij ni mogoče v normalnem roku v izvoznem prometu preko Rakeka unovčiti, da pa se nudi eventualno prilika, da se tak les plasira bodisi na domačem tržišču, odnosno naših domačih lukah, ali pa da se izvozi preko domačih luk v inozemstvo. Ako ostane absolutna prepoved izločitve takih partij iz izvoznega prometa odnosno prepoved izvoza v drugi smeri v veljavi, predstavlja to težko breme za podjetnika, ker je tak les na skladišču brez vrednosti in ga podjetnik ne more v nikake svrhe uporabiti.

Zato predlaga zbornica, da naj se predvidi možnost izločitve posameznih partij v izjemnih primerih utemeljene potrebe ter poveri oblastno direkcijo, da v takem primeru na podlagi predloženih dokumentov vsakokrat ugotovi in odredi razliko na vozarinah, ki jo mora stranka doplačati železniški upravi za celoten potek voznje.

Za primer uveljavljanja povišanih tarif predlagamo, da se za vse blago, ki se bo v trenutku uveljavljanja novih tarif nahajalo na skladiščih, potem komisijonalne ugotovitve množine zaračuna razlika na vozarini za srednji potek med največjo in najmanjšo odaljenostjo predajnih postaj od državne meje.

Zbornica prosi, da blagovoli direkcija uvaževati gornje predloge in jih čimpreje uveljaviti, ker začenja že meseca februarja intenzivnejši izvozni promet stavbnega lesa.

## Načrt zakona o izvršbi in zavarovanju.

Nekaterim gospodarsko važnim zakonskim načrtom, katere je v teku zadnjih dveh let izdelalo ministrstvo pravde ter jih poslalo v izjavo gospodarskim korporacijam, se je pridružil v zadnjem času tudi načrt zakona o izvršbi in zavarovanju. O tem zakonskem načrtu je na svoji zadnji seji razpravljala tudi Zbornica TOI v Ljubljani na podlagi poročila referenta gosp. dr. Josipa Prehnarja podala Ministrstvu pravde obširno izjavo. Ker ta izjava na eni strani vsebuje primerjavo načrta z dosedaj v Sloveniji veljavnim izvršilnim redom, na drugi strani pa stališče, ki ga je Zbornica TOI z gospodarskega stališča zavzela napram poedinim važnejšim določbam načrta, bo ta izjava gotovo zanimala tudi našo širšo javnost ter jo zato priobčujemo v sledečem.

Zborica uvodoma povdarja, da gre za zakon, ki globoko posega v naše gospodarsko življenje.

Ker sedanja različna izvršilna zakonodaja jako ovira uspešno razvijanje kupčije med poedinimi pokrajini, je nujno potreben za celo državo enoten zakon o izvršbi in zavarovanju. Obenem z izenačenjem zakonodaje o izvršbi pa bi bilo enako, če ne še bolj potrebno in nujno, da se izenačijo predpisi o kompetenci izvršilnih oblasti. Te naj bodo za terjatve privahopravne značaja izključno le sodišča. Odpraviti je čimpreje kompetenco političnih oblasti za izvršitev sodb. Praksa in izkušnja v nekaterih krajih Srbije, kjer te funkcije vrše sreski poglavarji in občinski funkcionarji, nam kažejo naravnost neverjetne primere, kako se izigravajo in omalovažujejo razsodbe in odredbe sodnih oblasti. Pa tudi v pokrajinah, kjer so za izvedbo izvršbe pristojna sodišča, se jako mnogo greši. Postopanje se zavlačuje v neskončnost. Izvršilni organi kažejo često nedopustljivo pasivnost in malomarnost. Prepogosti so primeri, da pri eksekucijah proti notorično premožnim dolžnikom dobe naši upniki od izvršilnih sodišč izven Slovenije odgovor, da je ostala izvršba brezuspešna, češ da dolžnik nima nikakega premoženja. Proti odgovornim sodnikom in izvršilnim organom, ki bi pri eksekuciji napram dolžniku postopali zavlačevalno, brezbržno ali malomarno, bi bilo zafo v novem zakonu o izvršbi določiti stroge sankcije in obenem osebno odgovornost za škodo, ki bi jo utrpel upnik radi njihovega malomarnega postopanja.

Našemu gospodarstvu je nujno potreben dober enoten zakon o izvršbi, še v večji meri pa nam je potrebno dobro izvajanje zakona v vseh pokrajinah naše države.

### 1. Splošen pregled.

Načrt zakona o izvršbi temelji, ako se abstrahirajo določbe glede izvršbe na kmetska posestva, v splošnem na najmodernejši izvršilni zakonodaji.

Primerjan z izvršilnim redom, ki velja v Sloveniji in Dalmaciji (zakon z dne 17. maja 1896, št. 79 drž. zak.) in je bil noveliran leta 1914, kaže v sistematičnem pogledu popolno podobnost, le določbe o inozemskih izvršilnih naslovih (§§ 79—86 avstr. izvrš. reda) so v načrtu uvrščene takoj za § 2.

Vsebinsko je velika večina členov avstrijskega izvršilnega reda dobesedno sprejeta v načrt i. z.

V načrtu ni več besedila §§ 10, 22, 23, 24, 25 odst. 1. in II., 32, 35/IV, 45/L, 46, 52, 53, 57, 59—61, 64, 72, 73, 107, 131, 136, 140—145 (o cenitvi nepremičnin), 164—168 (začasna ugotovitev bremenskega stanu) in s tem v zvezi 184 t. 4, 190—193 (posebna določila o ugovoru radi nezadostnega kritja zastavno-pravno zavarovanih zahtevkov), dalje 206/II., III., 226/III., 230, 238, 246 t. 2., 250, 255, 267, 281, 337—339, 348, 359, 368, 373, 386, 397 in 388 začetek II. odst. pri nas veljavnega avstr. izvr. reda. Doleg tega je nekaj skrajšav in predelav besedila. V pravkar navedenih primerih gre za določila, ki so povečini bila nepotrebna, ali pa jih bo vseboval poseben pravilnik odnosno sodni poslovnik. Od teh bi bilo omeniti poleg gori naštetih §§ 46, 57, 64, 72, 73 in 206

**Odvetnik**  
**dr. Bogdan Žužek**

vljudno naznanja, da je otvoril

odvetniško pisarno

Ljubljana Miklošičeva cesta št. 28/I.







Gališka petrolejska d. d. »Galicia« zaključuje poslovno leto 1928/29 s čistim dobičkom ca. 227.000 zlatov. Preteklo poslovno leto ne izkazuje nobenega zboljšanja v proizvodnji surove nafte.

Spansko obreslino mero so z veljavnostjo od 19. decembra zvišali od 5 na 5½%. Dosedanja obreslina mera je bila v veljavi tri leta. Zvišanje smatrajo za pričetek v izvršitvi gospodarskega in finančnega načrta vlade. Sledile bodo še druge odredbe.

Posojilo v znesku 65.625.000 hol. guldinarjev je ponudila Jugoslaviji neka banka v Amsterdamu.

Dividenda avstrijske Narodne banke bo letos za 1 odstotek višja kot je bila lani in bo znašala 11½%.

Nemški tovarnarji avtomobilnih pnevmatik, tako v nemški zvezi združeni kot na nemškem trgu interesirani inozemski tovarnarji, so sklenili dogovor o cenah in prodajnih pogojih, ki je zelo velikega pomena za tovarnarje, trgovce in konsumente. Cene bodo znižali. Dogovor stopi v veljavo s 1. januarjem.



### Trgovina.

Tvrdba Brača Mosković, Ljubljana, veletrgovina z usnjem in strojarskimi maščobami (degras in fištran) in inozemskimi ekstrakti, praznuje 1. januarja 1919 40-letnico svojega obstoja.

#### NOVA UPRAVA POKOJNISKEGA ZAVODA.

V četrtek popoldne se je vršila seja novoizvoljenega načelstva Pokojniškega zavoda, na kateri je bil izvoljen nov upravni odbor, ki je sestavljen takole: predsednik Vekoslav Vrlovec, podpredsednika dr. Mirko Božič (Kranjska hranilnica) in Evgen Lovšin (Rude in kovine) ter člana Adolf Ribnikar (Delniška tiskarna) in Peter Bergant (Vzajemna zavarovalnica). Namestniki članov upravnega odbora so pa: za delodajalce dr. Josip Jerič in Josip Kavčič, za nameščence pa dr. Maks Obersnel in Avgust Bercieri. V rentno komisijo pridejo poleg predsednika zavoda: dr. Josip Jerič in Franc Svetek kot člana in Adolf Ribnikar in Hubert Pelikan, Maribor, kot namestnika. Revizijska komisija načelstva pa je sledeča: dr. Ernest Rekar in France Svetek kot člana, ravnatelj inž. Avgust Heinrich in Janko Bukovec pa kot namestnika.

#### IZVOZ BOKSITA PREKO ŠIBENIKA.

Letos so izvozili preko šibeniškega pristanišča ca. 38.000 ton boksita, v prvi vrsti za Rotterdam (Holandija). Ta boksit je iz rudnika Drniš. Letošnji izvoz je nekoliko manjši kot lanski, kar je v prvi vrsti posledica reorganizacijskih del pri jadranski boksitni družbi. Pričakujejo, da se bo v nastopnem letu izvoz boksita zelo dvignil, ker je povpraševanje po dalmatinskem boksitu poslalo v zadnjem času zelo živahno; zlasti ameriške Zedinjene države se zelo zanimajo zanj. Računijo, da bo dosegel izvoz boksita preko Šibenika v bočem letu 100.000 ton, torej skoraj trikratno letošnjo količino. — O boksitu v drugih deželah smo že večkrat poročali.

#### PROMET PO DONAVI.

Donavska plovba se polagoma otrasa vojnih in povojnih posledic, a sezija 1928 je bila vseeno v znamenju slabega pridelka. Jugoslavija in tudi Ogrska in Rumunija so dale v pomladi samo malo žita v izvoz. Tako je nastalo v primeri z lanskim letom precejšnje nazadovanje, zlasti v transportih na debelo (les, žito itd.). Trgovina s kosovnim blagom, ki je bila nespremenjeno živahna, je trpela vsled konkurence posameznih plovbnih podjetij in tudi vsled tekmovanja vozov-

nih posredovalcev, kar je povzročilo padec voznine. Medtem je nastopila neizogibna reakcija: tako v krogih odpravnikov kot pri plovbnih podjetjih obstoji vroča želja, da se dosežejo urejene voznine. To je tudi v interesu trgovine in industrije, ki imata velik dobiček od stabilnega vozninskega temelja in od delozmožnega prometa. Petrolejska kupčija oziroma prevoz je bila zelo zadovoljiva. Tudi premogovni transporti so bili vsled kvantitete in rednosti dobrodošla pomoč. Osebni promet je bil v splošnem pospešen po dobrem vremenu, a se na gornji Donavi tudi v preteklem letu ni splačal. — Izgledi leta 1929 so odvisni v prvi vrsti od pričakovanja večjih pšeničnih transportov iz Jugoslavije in Ogrske po Donavi navzgor. Tudi od omenjene ureditve voznine si mnogo obetajo. Stremljenje po racionalizaciji in prometni delitvi bo imelo za posledico bistveno znižanje bremen. Vsi ti vidiki opravičujejo optimistično presojo prihajajočega leta.

**Trgovci! Zahtevajte, da Vam v kavarni, gostilni in vsakem javnem lokalu predložijo »Trgovski list«!**

SREČNO IN VESELO NOVO LETO ŽELI

**L. MIKUŠ**  
LJUBLJANA ■ MESTNI TRG 15

USTANOVLJENO LETA 1839

DEŽNIKI  
NA MALO! ■ NA VELIKO!

**TISKARNA MERKUR V LJUBLJANI**  
TRG.-IND. D. D.

**GREGORČIČEVA UL. 23**

želi svojim cenj. naročnikom in odjemalcem srečno in uspešno NOVO LETO 1929 in se obenem priporoča za nadaljno naklonjenost

Srečno in veselo Novo leto 1929  
želi vsem svojim cenj. odjemalcem

**IG. ŽARGI, LJUBLJANA**

Sv. Petra cesta št. 3 in 11

Srečno in veselo Novo leto 1929!

Stavbno in umetno mizarstvo

**A. ROJINA & Co., LJUBLJANA**

SLOMŠKOVA ULICA KOLODVORSKA ULICA

Srečno in veselo Novo leto 1929 želi  
česalni salon za dame

**O. Fetich-Frankheim**  
Ljubljana

Kongresni trg št. 19

Srečno in veselo Novo leto

PILARNA

**IVAN FIGAR**

Ljubljana, Vošnjakova ul.

Srečno in veselo  
Novo leto 1929 želi

**Hotel „Štrukelj“**

Ljubljana

Dalmatinova ulica

Srečno in veselo  
Novo leto 1929

**Eranc Palme**

Agentura in  
Komisija  
Celje — Ljubljana  
Maribor

Srečno in veselo  
Novo leto 1929

**K. Pučnik**

krojaški mojster  
Ljubljana  
Tavčarjeva ulica 5.

Srečno in veselo Novo leto želi

**Marija Rogelj**

manufakturna trgovina

Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 26

**Trgovci,**

oglašujte

v „Trgovskem listu“!

**Kavarna „EVROPA“ v Ljubljani**

**in Svratište „Lovački rog“ v Zagrebu**

Anton in Terezija Tonejc

**Cenjenim gostom in prijateljem SREČNO NOVO LETO!**



Srečno in veselo Novo leto 1929

želi

**Fran Lukič, Ljubljana**

Stritarjeva ulica šte. 9

Srečno in veselo Novo leto 1929

želi

**Ivan Jančar, Ljubljana**

trgovina z barvami

Miklošičeva cesta šte. 4

Srečno in veselo Novo leto 1929 želi

**Franja Cirman**Ljubljana, Gosposvetska 13  
mesarija

Srečno in veselo Novo leto 1929 želi

**Al. Ščurk**Ljubljana, Dunajska c. 12  
delikatese, špecerija,  
zajutrkovalnica

Srečno in veselo Novo leto 1929 želi

**Andrej Dolinar**Ljubljana, Bohoričeva ul. 1  
pekarija

Srečno in veselo Novo leto 1929 želi

**A. Kassig**Ljubljana, Židovska ulica 1  
krznarnica  
in izdelovanje čepic

Srečno in veselo Novo leto 1929 želi

**Ivan Jax i sin**Ljubljana, Gosposvetska 2  
tovarniška zaloga šivalnih,  
pisalnih in pletilnih  
strojev in koles

Srečno in veselo Novo leto 1929 želi

**Ivan Šimenc**

cvetličarna in vrtnarstvo

**Ljubljana**Šelenburgova ulica šte. 1  
Gradišče šte. 12

Srečno in veselo Novo leto 1929 želi

**Ant. Krisper Coloniale**  
Ljubljana

Lastnika: Alojzij Lilleg in Jos. Verlič

Veletrgovina kolonijalne robe. Velepražarna kave. Mlini za dišave.  
Zaloga špirta, raznega žganja in konjaka. Mineralne vode.

Srečno in veselo Novo leto 1929 želi

restavracija

**„Novi Svet“**

Ljubljana

Srečno in veselo Novo leto 1929 želi

**Gostilna „Mesto Trst“**  
nasproti javne bolnice  
A. M. Beranič, Maribor

Srečno in veselo NOVO LETO 1929!

**STONE MALGAJ družba z o. z.**stavbeni, pohištveni pleskar in ličar, sobo in črkoslikar  
- - LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA CESTA 16 - -

Srečno in veselo Novo leto 1929 želi

**IVAN LEGAT**Prva spec. popravilnica in  
trgovina pisarniških strojev  
Maribor, Vetrinjska 39, tel. int. 434

Srečno in veselo Novo leto 1929 želi

**Anton Golež**Maribor, Aleksandrova 42  
prodajalna srečk Drž.  
razredne kletrije

Srečno in veselo Novo leto 1929 želi

Brezalkoholna restavracija **„Pri Zvezdi“**

Maribor, Pod mostom

izvrstna kuhinja in brezalkoholne pijače raznih vrst

Srečno in veselo Novo leto 1929 želi

**Slavko Rus**Ljubljana, Dunajska cesta 9  
trgovina z zlatnino  
srebrnino in švic. urami

Srečno in veselo Novo leto 1929 želi

**Čadež & Brcar**Ljubljana, Kolodvorska 35  
trgovina tehn. potrebščin  
za mlinsko industrijo

Srečno in veselo Novo leto 1929 želi

**Robert Rosenfeld**Ptuj, Ljutomerska cesta 28  
trgovina z meš. blagom,  
deželnimi pridelki in jajci  
Telefon 48Srečno in veselo  
Novo leto 1929!

želi

Tvornica „BAKULA“  
in stukaturnega trsja  
**JOSIP R. PUH -- LJUBLJANA**  
GRADAŠKA ULICA 22  
Zaloga parketov in strešne lepenke.Srečno in veselo  
Novo leto 1929!

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

„BUDDHA“ - ČAJ  
TEA IMPORT d. z o. z.,  
Ljubljana

Srečno in veselo Novo leto 1929 želi

**Fani de Schiava**

gostilna

**„Stari Tišler“**

LJUBLJANA

Kolodvorska ulica št. 24

Srečno in veselo Novo leto 1929 želi

**Franc Pergler**tovarna vozov  
Maribor, Mlinska ul. 42

Srečno in veselo Novo leto 1929 želi

**Fran Repič**sodarsko podjetje  
Ljubljana

Srečno in veselo Novo leto 1929 želi

DELIKATESNA  
TRGOVINA**K. Jarc**

„pri Turistu“

LJUBLJANA

Dunajska cesta 7

Kranjske klobase na  
drobno in debelo.

Srečno in veselo Novo leto 1929 želi

**Kavarna „Jadran“**

Maribor

Aleksandrova cesta

Srečno in veselo Novo leto 1929 želi

**Matej Orehek**modna trgovina, export  
„ORO“ čevljev ročnega  
izdelka

Ljubljana, Kolodvorska 26

Srečno in veselo  
Novo leto 1929

želi

**Srečko Vršič**

Ljubljana

Šelenburgova ulica št. 3



Mnogo poslovnih uspehov  
v letu 1929 želimo vsem  
našim cenj. odjemalcem

# GREGORC & Ko.

veletrgovina špecerijskega,  
kolonijalnega blaga, raznega  
žganja in špirta ter vele-  
pražarna za kavo v Ljubljani

Srečno in veselo 1929

vsem odjemalcem mojih  
domačih proizvodov

## „ADRIA“ FILIP ŠIBENIK

tvornica pecivnih praškov

Ljubljana

## „MERA KL“

želi vsem svojim cenj. odjemalcem  
veselo in srečno Novo leto

1929

## MEDIĆ-ZANKL

družba z o. z.

tovarna olja, barv in lakov

LJUBLJANA

Veselo in srečno Novo leto 1929

želi vsem svojim  
cenj. odjemalcem

## ANTON KRISPER

LJUBLJANA

Veselo in srečno Novo leto 1929

želi vsem svojim  
cenj. odjemalcem

## PIPAN & C<sup>IE</sup>

LJUBLJANA

KEM. KOMERC.  
DRUŽBA Z O. Z.

Srečno in veselo Novo leto 1929

želim vsem svojim cenjenim odjemalcem

## JOSIP KOBÉ

špecerijska in delikatesna trgovina

Zastopstvo Vacuum Oil Komp.

Skladišče petroleja in bencina

NOVOMESTO

Kvalitetna  
znamka



Zahtevajte  
povsod!

Veselo in uspešno  
Novo leto 1929

želi vsem poslovnim  
prijateljem

## „ADRIA“

tovarna žitne kave

GLINCE - VIČ

Srečno in veselo Novo leto 1929

želi vsem svojim  
cenj. odjemalcem

Kr. Dvorni dobavitelj

## Anton Verbič, Ljubljana

delikatese, špecerija

Srečno in veselo Novo leto 1929

želiva vsem svojim  
cenj. odjemalcem

## POVH & MEDIC

INDUSTRIJA PERILA

NOVOMESTO

Srečno in veselo  
NOVO LETO 1929

želi vsem svojim  
cenj. odjemalcem

drogerija fotomanufaktura

„ADRIA“  
Ph. Mr. S. BORČIČ

Ljubljana, Šelenburgova 1

Srečno in veselo  
NOVO LETO 1929

želi vsem svojim  
cenj. odjemalcem

ELEKTROTVRDKA

A. VERBAJS  
LJUBLJANA

Gospodsvetska 13 (Kolizej)

Srečno in veselo  
NOVO LETO 1929

želi vsem svojim  
cenj. obiskovalcem

HOTEL MIKLIČ

LJUBLJANA  
nasproti glavnega kolod-  
vora

Srečno in veselo  
NOVO LETO 1929

želi vsem svojim  
cenj. odjemalcem

I. KOSTEVC

manufaktura  
LJUBLJANA  
Sv. Petra cesta števil. 4

Srečno in veselo  
NOVO LETO 1929

želi vsem svojim  
cenj. odjemalcem

K. JURMAN

kraljevi dvorni optik  
LJUBLJANA

Srečno in veselo Novo leto  
želi vsem cenj. odjemalcem

Osvald Dobeic  
veletrgovina galanterije in pletenin  
Ljubljana, Preč Škofijo 15

Srečno in veselo Novo leto  
želi vsem cenj. odjemalcem

Ivan Pakiž  
Ljubljana, Stari trg števil. 20  
Ure, zlatina, srebrina in juvelir

Srečno in veselo Novo leto  
želi vsem cenj. odjemalcem

Alojz Fuchs  
juvelir  
Ljubljana, Šelenburgova 6

Srečno in veselo Novo leto  
želi vsem cenj. odjemalcem

KONFEKCIJA  
„FRANDE“  
nasproti dramskega gledališča

Srečno in veselo Novo leto  
želi vsem cenj. odjemalcem

OBLAT Aleksander  
Ljubljana



SREČNO NOVO LETO  
ŽELI SVOJIM POSLOVNIM  
PRIJATELJEM TVRDKA

**LEVSTEK & OBLAK**  
RAKEK

Srečno in veselo Novo leto 1929  
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem  
**KASTELIC IN DRUG**  
trgovina s papirjem na veliko  
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta šte. 6  
Generalno zastopstvo Zdrusen.h papirnic Vevče, Goričane in Medvode, d. d. v Ljubljani in Sladkožorske tovarne papirja in lepenke, d. z o. z. v Ljubljani.

Srečno in veselo Novo leto 1929  
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem  
Podjetje za tehnične in elektrotehnične  
naprave  
**SLAVKO KOLAR, Ljubljana**  
Dunajska cesta šte. 22

Vsem cenjenim odjemalcem in naročnikom  
iz trgovskih, industrijskih in obrtnih krogov  
**srečno Novo leto!**  
Učiteljska tiskarna in knjigarna  
v Ljubljani

Srečno in veselo Novo leto 1929  
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem  
**TVRDKA NOVAK**  
specijalna trgovina s suknom  
Ljubljana, Kogresni trg št. 15

Srečno in veselo Novo leto 1929  
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem  
**Lovro Demšar**  
Ljubljana, Kolodvorska ulica 35

Srečno in veselo Novo leto 1929  
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem  
PARNA PEKARNA  
**Jakob Kavčič, Ljubljana**

Srečno in veselo Novo leto 1929  
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem  
**CARL POLLAK**  
D. D.  
LJUBLJANA

Srečno in veselo Novo leto  
**THE  
REX  
CO**  
želi vsem cenj. odjemalcem  
LJUBLJANA

Srečno in veselo  
Novo leto 1929

želi

Umetna knjigoveznica  
**Ivan Jakopič**  
Ljubljana  
Cankarjevo nabrežje št. 7

Srečno in veselo  
Novo leto 1929

želi vsem svojim cenj.  
odjemalcem

CENTRALA

**Ivan N Adamič**  
vrvarna  
Ljubljana

Podružnice:  
MARIBOR, Vetrinjska 20  
CELJE, Kralja Petra c. 33  
KAMNIK, Šutna šte. 4

Srečno in veselo  
Novo leto 1929

želi vsem svojim  
cenj. obiskovalcem

**Hotel 'Slon'**  
Kavarna Kopaljšče

SREČNO NOVO LETO  
ŽELI VSEM SVOJIM CENJ.  
ODJEMALCEM

**PAVEL BERTONCEL**  
VALJČNI MLIN DOMŽALE VALJČNI MLIN

Srečno in veselo Novo leto 1929  
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem  
**JERNEJ LOŽAR**  
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta šte. 20  
Izdelovalnica športnih in modnih oblek

Srečno in veselo Novo leto 1929  
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem  
tvornica konjaka in likerjev, veležganjarna  
**VIKTOR MEDEN**  
Ljubljana, Celovška cesta št. 10  
Telefon št. 2071

Srečno in veselo Novo leto 1929  
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem  
Umetniški zavod za litografijo  
**ČEMAŽAR & DRUG**  
Ljubljana, Igriško ulica šte. 8

Srečno in veselo Novo leto  
želi  
**IVO SCHUSTER**  
trgovski zastopnik  
Ljubljana

Srečno in uspešno Novo leto  
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem  
**Vekoslav Podlogar**  
Ljubljana - Logatec

Srečno in veselo Novo leto 1929  
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem  
**Srečko Potnik in drug**  
parna destilacija esenc, eteričnih proizvodov, eterov  
ter izdelovanje sadnih sokov, marmelade i. t. d.  
Ljubljana, Meteljkova ulica šte. 13

Srečno in veselo Novo leto 1929  
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem  
Konfekcijska industrija in modni atelje  
**Josip Ivančič, Ljubljana**  
Šelenburgova ulica 1 Dunajska cesta 7



# Srečno in veselo Novo leto 1929

že le sledeče tvrdke:

**T. EGER**

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta št. 2

**Gričar & Mejač**

LJUBLJANA

Šelenburgova ul. 3

Restavracija

**Rezi Zalaznik**

Ljubljana

Dunajska cesta 6

**Šošterič,  
Petan & Erker**

trgovina z železnino

Ljubljana

Resljeva cesta št. 20

**Kolinska  
tovarna hranil  
d. d.**

LJUBLJANA

**Iv. Brunčič &  
Fr. Rebernik**

pleskarja in ličarja

Ljubljana

Karel Kotnikova ul.

**Alozij Trink**

mizarstvo

LJUBLJANA

Linhartova ulica 8

Trgovina z železnino

**Stanko Floriančič**

Ljubljana

Sv. Petra cesta 35

**K. Pečenko**

trgovina z usnjem

Ljubljana

Sv. Petra cesta 32

**A. ŽIBERT**

LJUBLJANA

**Bogdan Žilič**

trgovina  
z železnino

Ljubljana

**>GROM<**

carinsko - posredniški  
in špedicijski bureau

Ljubljana

Kolodvorska ul. 41

Podružnice: Maribor,  
Jesenice, Rakek.

**M. URBAS**

lastnik Miroslav Urbas

pristne  
kranjske klobase  
lastnega izdelka

LJUBLJANA

Slomškova ulica št. 13

Poleg mestne elektr.

Telefon interurb. 3322

**Brata Eberl nasl.  
Martinc,  
Černe & Co.**

pleskarstvo, likarstvo  
in črkoslikarstvo

Ljubljana

Vošnjakova ulica št. 8

**Simon Kunčič**

izdelovalec soda vode

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 45

prodaja  
drv in premoga.

**J. WANER**

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta št. 2

**J. Globočnik  
& drug**

Ljubljana

**Evald  
Popovič**

Ljubljana

**A. PAULI**

trgovina z žitom, moko  
in deželnimi pridelki

Ljubljana

Sv. Petra cesta 38

Sv. Petra nasip 37

**JOSIP VITEK**

trgovina s kanditi  
na debelo

Ljubljana

Sv. Petra cesta 40

**T. Mencinger**

Ljubljana

Sv. Petra cesta

**Franc Slamič**

mesnica

Ljubljana

Gospodsvetska c. 6

Tovarniška zaloga  
usnja

**L. Gerkman**

Ljubljana

Cankarjevo nabr. 1

**Marchiotti I.**

Ljubljana

**Tovarna  
„Diskobolos“**

A. Kozman

Ljubljana



„**SLADKOR**“ družba z o. z.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 1  
(palača Ljubljanske kreditne banke)

želi vsem svojim p. n. odjemalcem

Srečno in veselo Novo leto 1929

PARNA PEKARNA IN SLAŠČIČARNA

**FRANC DOLINAR**

Pred Škofljo št. 11 LJUBLJANA Poljanska c. št. 19

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem  
srečno in veselo Novo leto 1929

SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1929  
ŽELI VSEM SVOJIM CENJENIM ODJEMALCEM

**A. VOLK, LJUBLJANA**

RESLJEVA C. 24

VELETRGOVINA Z ŽITOM IN MOKO

SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1929

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

KNJIGOVEZNICA

**A. Janežič, Ljubljana**

FLORIJANSKA ULICA ŠTEV. 14

Industrija trgovskih knjig in šolskih zvezkov

SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1929

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

„**Papirografija**“

družba z o. z.

Ljubljana, Gosposvetska c. 10

Vsem cenjenim odjemalcem se zahvaljujem želeč jim  
SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1929

**Jernej Jelenič, Ljubljana**

tovarna vinskega in špiritovega kisa

Stara pot št. 1

SREČNO IN VESELO NOVO LETO

želi vsem svojim cenj. odjemalcem

Ljubljanska

Gradbena družba z o. z.

Ljubljana

SREČNO IN VESELO NOVO LETO

želi vsem svojim cenj. odjemalcem

**Schneider & Verovšek**

trgovina z železnino Ljubljana trgovina z železnino

„**VINOCET**“ trgovina vinskega  
kisa d. z o. z.

LJUBLJANA

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

veselo in srečno Novo leto 1929

**ANTON STACUL**

LJUBLJANA

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

srečno in veselo Novo leto 1929

SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1929

ŽELI VSEM SVOJIM CENJENIM ODJEMALCEM

**KARL PRELOG**

LJUBLJANA

GOSPOSKA ULICA ŠTEV. 8

SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1929

želi vsem svojim cenjenim naročnikom

**Pavel in Marija Šimenc**

cvetličarna na Sv. Petra cesti in pokopališki vrtnar

Sv. Križ - Ljubljana

SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1929

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

„**KUVERTA**“

družba z o. z.

tvornica kuvert in konfekcija papirja

Vožarski pot 1 LJUBLJANA Karlouska c. 2

SREČNO IN VESELO NOVO LETO

želi vsem svojim cenj. odjemalcem

**Rosmann & Tschurn**

Ljubljana

SREČNO IN VESELO NOVO LETO

želi vsem svojim cenj. odjemalcem

**MERCINA & DRUG**

trgovina s papirjem na veliko

LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA ŠT. 3

Glavno zastopstvo in samoprodaja za Slovenijo vseh izdelkov tovarne  
za dokumentni in kartni papir BRATJE PIATNIK, RADEČE

SREČNO IN VESELO NOVO LETO

želi vsem svojim cenj. odjemalcem

KNJIGOVEZNICA

**I. Dežman, Ljubljana**

Wolfova ulica št. 8





## Chryslerjev genij je ustvaril novo delo.

Šesticilinderski 10/55 PS., ki ne združuje samo vseh dosedaj znanih prednosti „Chryslerjevih“ avtomobilov, temveč ima še mnogo več novih izpopolnitev.



razplinjačem, torej najizdatnejša poraba gonilnih snovi. — Carter-zračnik.

Mirna vožnja tudi na najslabših cestah, vsled novega hidravličnega blažilca (amortizatorja). Popolna sigurnost tudi pri 100 km tempu, vsled hidravlične De Soto Lockheed četverkolne notranje čeljustne zavore in vsled nizke lege težišča, ki ga imajo evropski vozovi. — Nobeno zanašanje. Veleturni motor s Stromberg

**RAZSTAVA**  
od 1. do 4. jan.  
v hotelu Union  
Ljubljana.

Generalno zastopstvo za Slovenijo  
**Dolenc & Tönnies**  
avtomobilna prodajna družba z o. z.  
Ljubljana, Dvorakova 3 (Obnova)  
Tel. int. 2762  
Product of Chrysler Corporation Detroit, U. S. A.



**TRAJNO** koristno darilo je samo „GRITZNER“ in „ADLER“ šivalni stroj, ter pisalni stroj „URANIA“.

Znižane cene, najlepše opreme edino le pri

**JOSIP PETELINC**

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika, ob vodi. Telef. št. 2913.

**KUVERTA**

Tvornica kuvert in konfekcija papirja  
**LJUBLJANA**  
Vožarski pot št. 1  
Karlovska cesta št. 2

**H. SUTTNER**

Ure, zlatnine in srebrnine

Lasna protokolirana tovarna v Švici

**Motvoz Grosuplje**



domač slovenski izdelek **Tovarna motvoza in vrvarna d. d.**  
Svoji k svojim! **GROSUPLJE pri LJUBLJANI**

Priporoča se  
veletrgovina železnine  
**MERKUR**  
Peter Majdič  
Celje.



**L. Mikuš, Ljubljana**  
Mestni trg 15  
**DEŽNIKI DEŽNIKI!**

Hotel „Mariborski dvor“  
**A. OSET, MARIBOR**  
Auto-garže. Kopalnice.  
Moderne sobe. Klubne sobe.  
Telef. n. 302

### Kvalitativno najboljše

**nogavice** volnene in flor, rokavice, triko perilo, vestje, puloverje, žepne robce, naramnice, kravate, ovratnike, srajce, razne čiple in vezenine, kompletne **potrebščine** za šivilje, krojače, čevljarje in tapetnike edino le pri

**JOS. PETELINC, Ljubljana,** blizu Prešernovega spomenika ob vodi.  
Na velikol Telefon 2913. Na malo!

### R. RANZINGER, LJUBLJANA

Telefon 2060 (RAJKO RANZINGER) Telefon 2060  
Špedicijsko podjetje, skladišče, carinško posredništvo, prevažanje pohištva

Najboljše

**VOLNE NE ODEJE**  
za postelje

in  
**KOCE**

nudi:

Tovarna volnenih izdelkov  
Peter Majdič, Celje.

Kupuje tudi

**OVČIO VOLNO**  
po najvišjih cenah.

Ustanovljeno leta 1889.

Telefon št. 2515.

### Brata Moskovič, Ljubljana

Oglejte si našo zvečano in moderno urejeno veletrgovino usnja in čevljarjskih potrebščin. Vse strojarske maščobe (degras in fištran) kakor tudi Quebracho-Extrakt stalno na zalogi.

VELETRGOVINA  
kolonijalne in špecerijske robe  
**IVAN JELAČIN**  
LJUBLJANA

Zaloga sveže pržene kave, mletih dišav in rudninske vode.



Točna in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

**K**njige, časopise, račune, vizitke, etikete, memorande, kuverte, tabele, lepake, naročilnice v blokih s poljubnim številom listov, cenike in tudi vse druge tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah



**TISKARNA  
MERKUR**

LJUBLJANA

GREGORČIČEVA 23

TELEFON 2552

Lastna knjigovoznica

Za večja naročila zahtevajte proračune!

VELETRGOVINA

**A. ŠARABON**

v Ljubljani

priporoča

**špecerijsko  
blago**

raznovrstno liganje, moko in deželne pridelke. - Raznovrstno

**RUDNINSKO VODO**

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave s električnim obratom.

Cenik

na razpolago!

## Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica števil. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzjavke: Kredit Ljubljana - - - - - Telefon števil.: 2040, 2457, 2548; Interurban: 2706, 2806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd.